

27. 7. 2023

ID: 116694

Podmínky řízení

Má-li soud na základě procesního postoj vyjádřeného (jako „návrh“) osobou, proti které směřuje žaloba (žalovaným), za to, že je důvod žalobu zamítnout, nebo že je důvod zastavit řízení o ní, anebo ji odmítnout, prostě tak učiní. Uzavře-li, že takový procesní postoj není důvodný, vypořádá se s ním v důvodech (jiného, než žalovaným prosazovaného) rozhodnutí o žalobě. Jestliže soud prvního stupně přesto (nadbytečně) vydá usnesení o tom, že se zamítá „návrh žalovaného na zamítnutí žaloby“, nebo že se zamítá „návrh žalovaného na zastavení řízení“, anebo že se zamítá „návrh žalovaného na odmítnutí žaloby“, půjde o usnesení, jež má povahu usnesení, jímž se upravuje vedení řízení (§ 167 odst. 1 o. s. ř.), kterým soud není pro další fáze řízení vázán (§ 170 odst. 2 o. s. ř.) a proti kterému není přípustné odvolání (§ 202 odst. 1 písm. a/ o. s. ř.).

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky č.j. 29 ICdo 165/2022-71 ze dne 26.4.2023)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobce MR COMMUNICATIONS, s. r. o., se sídlem v P., zastoupeného Mgr. P.K., advokátem, se sídlem v P., proti žalovanému JUDr. J.B., se sídlem v B., jako insolvenčnímu správci dlužníka T. B., zastoupenému Mgr. R.K., advokátem, se sídlem v P., o vyloučení majetku z majetkové podstaty dlužníka, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. 202 ICm XY, jako incidenční spor v insolvenční věci dlužníka T. B., narozeného XY, bytem XY, vedené u Městského soudu v Praze pod sp. zn. MSPH 79 INS XY, o dovolání žalovaného proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 1. srpna 2022, č. j. 202 ICm XY, 105 VSPH XY (MSPH 79 INS XY), tak, že usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 1. srpna 2022, č. j. 202 ICm XY, 105 VSPH XY (MSPH 79 INS XY), se mění tak, že odvolání žalovaného se odmítá.

Z odůvodnění:

I. Dosavadní průběh řízení

1. Žalobou podanou 17. června 2020 u Městského soudu v Praze (dále jen „insolvenční soud“) se žalobce (MR COMMUNICATIONS, s. r. o.) domáhá vůči žalovanému (JUDr. Jaroslavu Brožovi, jako insolvenčnímu správci dlužníka T. B.) vyloučení označeného obchodního podílu z majetkové podstaty dlužníka.
2. Podáním datovaným 11. května 2021 žalovaný navrhl, aby řízení o vylučovací žalobě bylo zastaveno pro neodstranitelný nedostatek podmínky řízení spočívající v tom, že zde není žaloby, jelikož podání žaloby je neúčinné pro střet zájmů mezi žalobcem a jeho zástupcem s procesní plnou mocí (advokátem).
3. Usnesením ze dne 3. května 2022, č. j. 202 ICm XY, insolvenční soud zamítl „návrh žalovaného ze dne 11. května 2021 na zastavení řízení“.
4. K odvolání žalovaného Vrchní soud v Praze usnesením 1. srpna 2022, č. j. 202 ICm XY, 105 VSPH XY (MSPH 79 INS XY), usnesení insolvenčního soudu potvrdil.

5. Odvolací soud po přezkoumání napadeného usnesení dovedl, že na základě tvrzeného střetu zájmu nemůže nastat žalovaným prosazovaný následek (zastavení řízení o vylučovací žalobě).

II. Dovolání a vyjádření k němu

6. Proti usnesení odvolacího soudu podal žalovaný dovolání, jehož přípustnost vymezuje ve smyslu ustanovení § 237 zákona č. [99/1963](#) Sb., občanského soudního řádu (dále též jen „o. s. ř.“), argumentem, že napadené rozhodnutí závisí na vyřešení právní otázky, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu, jakož i na vyřešení právních otázek, které v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyly vyřešeny, konkrétně otázek:

[1] Způsobuje střet zájmů mezi několika klienty advokáta střet zájmů mezi jedním z těchto klientů (jako žalobcem) a advokátem (jako jeho zástupcem na základě procesní plné moci) ve smyslu § 32 odst. 2 o. s. ř.?

[2] Je žaloba podaná jménem klienta advokátem jednajícím ve střetu zájmů ve smyslu § 32 odst. 2 o. s. ř. neúčinným procesním úkonem?

[3] Způsobuje neúčinnost žaloby podané takovým advokátem nedostatek podmínek řízení, pro který musí být zastaveno řízení o žalobě?

7. Dovolatel namítá, že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci (dovolací důvod dle § 241a odst. 1 o. s. ř.), a požaduje, aby Nejvyšší soud zrušil rozhodnutí soudů obou stupňů a věc vrátil insolvenčnímu soudu k dalšímu řízení.

8. V mezích uplatněného dovolacího důvodu argumentuje dovolatel ve prospěch závěru, že v dané věci je dán střet zájmů mezi žalobcem a jeho zástupcem s procesní plnou mocí (advokátem), že následkem toho je vylučovací žaloba podaná jménem žalobce takovým advokátem neúčinným procesním úkonem a že proto musí být zastaveno řízení o vylučovací žalobě.

III. Přípustnost dovolání

9. Pro dovolací řízení je rozhodný občanský soudní řád v aktuálním znění.

10. Dovolání je přípustné podle § 237 o. s. ř., když pro daný případ neplatí žádné z omezení přípustnosti dovolání vypočtených v § 238 o. s. ř. a v posouzení dovoláním předestřené právní otázky jde o věc dovolacím soudem neřešenou.

IV. Důvodnost dovolání

11. Podle ustanovení § 242 odst. 3 o. s. ř. rozhodnutí odvolacího soudu lze přezkoumat jen z důvodu vymezeného v dovolání. Je-li dovolání přípustné, dovolací soud přihlédne též k vadám uvedeným v § 229 odst. 1, § 229 odst. 2 písm. a/ a b/ a § 229 odst. 3, jakož i k jiným vadám řízení, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci.

12. Ustanovení § 103 o. s. ř. pak určuje, že kdykoli za řízení přihlíží soud k tomu, zda jsou splněny podmínky, za nichž může rozhodnout ve věci samé (podmínky řízení).

13. Jednou z vad, které mohly mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, je postiženo i řízení v této věci.

14. Navrhuje-li osoba, proti které směřuje žaloba (žalovaný), v řízení před soudem zamítnutí takové žaloby, zastavení řízení o ní nebo její odmítnutí, jde o vyjádření procesního postoje k důvodnosti žaloby, jež je podkladem pro rozhodnutí soudu o žalobě.

15. Bez zřetele k tomu, jak je podání takové osoby (žalovaného) zevně označeno, nejde o podání, o kterém by soud měl jakkoli rozhodovat samostatně. Představa, že poté, co osoba, vůči které směřuje žaloba (žalovaný), navrhne soudu, aby žalobu zamítl, nebo aby řízení o ní zastavil, anebo aby ji odmítl, začne soud rozhodovat nikoli o žalobě, nýbrž tak, že „zamítá návrh na zamítnutí žaloby“, nebo tak, že „zamítá návrh na zastavení řízení“, anebo tak, že „zamítá návrh na odmítnutí žaloby“, je zjevně nepřijatelná a takový (nesprávný) postup soudu nemá (pro incidenční spor, o který jde v této věci) podklad ani v zákoně č. [182/2006](#) Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenčním zákoně), ani v občanském soudním řádu.

16. Stejně nepřijatelné by bylo, kdyby odvolací soud nerozhodoval o podaném odvolání, nýbrž (v reakci na podání toho účastníka, který odvolání nepodal) o tom, že se „zamítá návrh na potvrzení odvoláním napadeného rozhodnutí“, nebo o tom, že se „zamítá návrh na zastavení řízení o odvolání“, anebo o tom, že se „zamítá návrh na odmítnutí odvolání“, případně kdyby dovolací soud nerozhodoval o podaném dovolání, nýbrž (v reakci na podání toho účastníka, který dovolání nepodal) o tom, že se „zamítá návrh na zamítnutí dovolání“, nebo o tom, že se „zamítá návrh na zastavení řízení o dovolání“, anebo o tom, že se „zamítá návrh na odmítnutí dovolání“. Taková „rozhodnutí“ jsou jen (soudu přičitatelným) zdrojem průtahů při rozhodování o podání, jímž je příslušné řízení zahajováno (při rozhodování o žalobě, o odvolání, nebo o dovolání) a pro další rozhodování o soudu o žalobě, o odvolání nebo o dovolání, žádný význam nemají (řízení o žalobě, o odvolání nebo o dovolání by stejně mohlo být zastaveno, kdy podmínky pro vydání takového rozhodnutí vyšly najevo při rozhodování o žalobě, o odvolání nebo o dovolání). Srov. obdobně např. usnesení Nejvyššího soudu (o odmítnutí dovolání pro nepřipustnost) ze dne 26. května 2021, sen. zn. 29 NSČR 37/2021 [které je (stejně jako další rozhodnutí Nejvyššího soudu zmíněná níže) dostupné na webových stránkách Nejvyššího soudu]; ústavní stížnost proti onomu usnesení odmítl Ústavní soud usnesením ze dne 16. srpna 2021, sp. zn. IV. ÚS 2111/21 (dostupným na webových stránkách Ústavního soudu).

17. Má-li soud na základě procesního postoje vyjádřeného (jako „návrh“) osobou, proti které směřuje žaloba (žalovaný), za to, že je důvod žalobu zamítnout, nebo že je důvod zastavit řízení o ní, anebo ji odmítnout, prostě tak učiní. Uzavře-li, že takový procesní postoj není důvodný, vypořádá se s ním v důvodech (jiného, než žalovaným prosazovaného) rozhodnutí o žalobě.

18. Jestliže soud prvního stupně přesto (nadbytečně) vydá usnesení o tom, že se zamítá „návrh žalovaného na zamítnutí žaloby“, nebo že se zamítá „návrh žalovaného na zastavení řízení“, anebo že se zamítá „návrh žalovaného na odmítnutí žaloby“, půjde o usnesení, jež má povahu usnesení, jímž se upravuje vedení řízení (§ 167 odst. 1 o. s. ř.), kterým soud není pro další fáze řízení vázán (§ 170 odst. 2 o. s. ř.) a proti kterému není přípustné odvolání (§ 202 odst. 1 písm. a/ o. s. ř.). Srov. obdobně např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 5. března 2019, sp. zn. 30 Cdo 3853/2017, nebo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. května 2020, sp. zn. 30 Cdo 870/2019.

19. Insolvenční soud tedy pochybil, jestliže nadbytečně vydal usnesení, jímž zamítl návrh žalovaného na zastavení řízení o žalobě, a odvolací soud pochybil, jestliže odvolání žalovaného proti takovému usnesení projednal věcně, ač šlo o usnesení, jež má povahu usnesení, jímž se upravuje vedení řízení, proti kterému není přípustné odvolání.

20. Jelikož odvolací soud rozhodl nesprávně a dosavadní výsledky řízení ukazují, že je možné o věci

rozhodnout, Nejvyšší soud, aniž nařizoval jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), změnil napadené rozhodnutí podle § 243d odst. 1 písm. b/ o. s. ř. tak, že odvolání žalovaného se odmítá [jelikož směřuje proti rozhodnutí, proti němuž není odvolání přípustné (§ 218 písm. c/ o. s. ř.)].

21. Argumenty dovolatele se Nejvyšší soud z výše popsaných příčin nezabýval.

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Náhrada škody](#)
- [Nájemné \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Odměna advokáta \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Péče o dítě \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Smlouva o smlouvě budoucí \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Daňová exekuce](#)
- [Cenové rozhodnutí rozporné se zákonem](#)
- [Autonomie vůle](#)
- [Adhezní nárok \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Zmatečnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Střídavá péče](#)